การพัฒนาบรรจุภัณฑ์น้ำพริกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

The Packaging Development of Chili paste to enhance the Products of the Khao Khirit Sub-district Housewives Group, Phran Kratai District, Kamphaeng Phet Province

เพ็ญศรี ยวงแก้ว[1]
Pensri Yuangkhaew
พลอยณัชชา เดชะเศรษฐ์ศิริ[2]
Ploynutcha Dechasetsiri

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน 2) พัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน และ 3) ประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเริ่มจากทำการสังเกตและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน ในการเก็บรวมรวมข้อมูลและใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งสรุปประเด็นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ครอบคลุม 3 ด้าน

---

[1] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์., สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ได้แก่ 1. ด้านตัวบรรจุภัณฑ์ 2. ด้านตราสินค้า 3. ด้านการแสดงข้อมูลบนตราสินค้า แล้วนำมาดำเนินการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส จากนั้นนำออกจำหน่าย แล้วจึงทำการประเมินความพึงพอใจโดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริโภค จำนวน 466 คน เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า บรรจุภัณฑ์เดิมเป็นรูปแบบถุงพลาสติกอ่อนที่แตกง่าย หกเลอะเทอะง่าย ขนาดใหญ่ ไม่มีจุดเด่นเป็นของตนเอง และความต้องการของกลุ่ม คือ ต้องการปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ที่มีความแข็งแรงมากกว่าเดิม เก็บรักษาได้ดียิ่งขึ้น มีฝาปิดมิดชิด และแสดงตราสัญลักษณ์ที่เป็นรูปแบบของกลุ่ม ในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์น้ำพริกของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริสได้ทำการเปลี่ยนเป็นบรรจุภัณฑ์ใหม่ที่เป็นกระปุกพลาสติกแข็งใสขนาดเหมาะสมกับการบริโภค มีตราสัญลักษณ์เป็นรูปกระต่าย และพบว่าผู้บริโภคมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.41) โดยด้านที่มากที่สุด ได้แก่ บรรจุภัณฑ์มีเหมาะสมในการนำไปเป็นของฝาก สินค้าเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการทำเป็นอาชีพเสริมรายได้ บรรจุภัณฑ์สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก และสินค้ามีคุณค่าด้านประโยชน์ใช้สอย เช่น การนำบรรจุภัณฑ์มาใช้ซ้ำ ตามลำดับ

คำสำคัญ : การพัฒนาบรรจุภัณฑ์, ผลิตภัณฑ์ชุมชน, กลุ่มแม่บ้าน

Abstract

This research aimed 1) to study the conditions, problems and needs for community product development 2) to develop the packaging of community products and 3) to evaluate the consumer satisfaction toward the product packaging of the Khao Khirit Housewives group, Phran Kratai District, Kamphaeng Phet Province. This research was action research by interviewing 20 key informants, using a purposive sample selection, and collecting data by structured interviews, observation, and content analysis. which

summarize the issues in product development to cover 3 aspects as follows: 1) the packaging aspect 2) the brand aspect 3) the display of information on the brand. After that it was used it to develop packaging for community products of the housewife group and then put out for sale and satisfaction was then assessed using a questionnaire with 466 consumers. Data was collected and analyzed using statistics such as mean and standard deviation.

The results of the study were as follows: the conditions, problems and needs for packaging development had found that the original packaging was in the form of soft plastic bags that fragile, spilled easily, too large size, has no distinctive points of its own and the group's need is to change the packaging to be stronger, better preservation, closed with the unique logo. To develop the packaging of chili paste, the Khao Khirit housewives group has changed to a new packaging that is a clear hard plastic bottle which is suitable size for consumption with a symbol of a rabbit on the logo. For the consumer satisfaction of 466 consumers, it had found that the sample group had overall satisfaction at a high level ($\overline{X}$ = 4.41). The important aspects were that the packaging is suitable for being as a souvenir; the product is suitable for those who want to make a career to supplement their income, packaging can be recycled and the product has a useful value, such as reusing the packaging, respectively.

Keywords: Packaging development, Community products, Housewife group

บทนำ

ประเทศไทยมีกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ในประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่ 1 ด้านการเกษตรสร้างมูลค่า ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้เล่นสำคัญด้านการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรในเวทีโลกด้วยพื้นฐานทางพืชเกษตรเขตร้อน และมีข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มเน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่าและความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษาฐานรายได้เดิมและสร้างฐานอนาคตใหม่ที่สร้างรายได้สูง ทั้งเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580, หน้า 19) และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570, หน้า 27-29) ตามหมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ซึ่งมีเป้าหมาย เป้าหมายที่ 1 มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้นและเป้าหมายที่ 3 การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันภาครัฐได้มีนโยบายพัฒนาระบบเศรษฐกิจ โดยเน้นด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรายย่อยในระดับชุมชน เพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับสถานประกอบการต่างๆ ตลอดจนผู้ที่ตกงาน จากแนวคิดดังกล่าวจึงเกิดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้แข็งแกร่ง เพื่อที่จะสามารถแข่งขันกับตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศได้มากขึ้น

วิสาหกิจชุมชนเป็นการประกอบการหรือกิจการของชุมชนที่กลุ่มคนในชุมชนเป็นเจ้าของและร่วมกันดำเนินการ โดยใช้ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน (พัฒน์กมล อ่อนสำลี, 2564, หน้า 195) จึงทำให้สินค้าจากชุมชนในปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูงมาก เมื่อรัฐบาลได้

ส่งเสริมให้เกิดวิสาหกิจชุมชนในท้องถิ่น ทำให้ทุกชุมชนพยายามจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนขึ้นมา เพื่อสร้างการรวมกลุ่มในการดำเนินกิจการ และพยายามผลิตสินค้ามาจำหน่ายอีกทั้งการจะดำเนินการผลิตสินค้าของชุมชนในจังหวัดต่างๆ มีสินค้าที่ใกล้เคียงกัน เพราะการผลิตสินค้าจะมาจากสินค้าเกษตรกรในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น การผลิตสินค้าจาก กล้วย พืช ผลไม้ ฯลฯ

จากการลงพื้นที่สำรวจของนักวิจัยพบว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร มีการผลิตสินค้าภายในกลุ่มที่หลากหลาย เช่น น้ำพริกแคบหมู น้ำพริกปลาย่าง น้ำพริกกุ้ง ขนมทองม้วน ขนมดอกจอก กล้วยฉาบ ทั้งนี้ได้ทำขึ้นมาเพื่อเป็นอาชีพเสริม โดยการผลิตนี้ทำขึ้นเองยังไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาให้การสนับสนุน จัดจำหน่ายตามการสั่งซื้อสินค้า ทางกลุ่มจึงมีความต้องการที่จะพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากรูปแบบเดิมไม่เหมาะกับชนิดของผลิตภัณฑ์ ไม่มีเอกลักษณ์ของกลุ่มที่โดดเด่น ไม่สวยงาม ไม่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคได้ นอกจากนี้มีตราสินค้าที่ไม่ทันสมัย และบรรจุภัณฑ์รูปแบบเดิมในถุงพลาสติกทั่วไป จุดอ่อนของผลิตภัณฑ์ยังไม่มีผู้ให้ความรู้เรื่องมาตรฐานการผลิต และการบริหารจัดการด้านการตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีจุดอ่อนในเรื่องการจัดจำหน่ายโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่มีความสวยงามและตราสินค้าที่เป็นที่จดจำง่าย ยกระดับสินค้าให้น่าซื้อและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์อาหารตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นการส่งเสริมรายได้และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้คนในระดับฐานรากให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อีกทั้งยังสามารถที่จะทำเป็นต้นแบบของตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่สามารถสร้างความสนใจและจดจำได้ง่ายให้กับกลุ่ม เพื่อทำการจัดจำหน่ายในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

2. เพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขอบเขตการศึกษาดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

2. ข้อมูลด้านการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญการสัมภาษณ์กลุ่ม ได้แก่ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส ตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร มีจำนวน 20 คน เพื่อศึกษาข้อมูลสภาพ ปัญหา ความต้องการและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส ตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

2. กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส ได้แก่ ผู้บริโภคมีได้มาซื้อ

ผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส จำนวน 466 คน โดยประชากร ได้แก่ ผู้บริโภคซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตามความสะดวก (Convenience Sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ ตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส ตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตด้านเวลา ดำเนินการในวันที่ 1 กันยายน 2565 – 31 ธันวาคม 2565

ขอบเขตด้านสถานที่ ตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการของพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ชุมชน กลุ่มแม่บ้านตำบลเขาคีริส ดำเนินการวิจัยโดยการลงพื้นที่ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสังเกตและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส ตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่ายจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และร้อยละ

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริสขึ้นโดยกลุ่มแม่บ้านเอง ดำเนินการวิจัยโดยการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้กิจกรรมการสนทนากลุ่มกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส จำนวน 20 คน เพื่อหาข้อมูลเบื้องต้น นำมาสร้างตราสินค้าและ

พัฒนาบรรจุภัณฑ์ โดยกำหนดรูปภาพ สี และเอกลักษณ์ที่ต้องการจะใส่ลงในตราสินค้า ทั้งคำนวณขนาดของบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้เข้าไปมีส่วนในการกระตุ้นก่อให้เกิดกิจกรรม เมื่อได้ตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์แล้วนำไปเสนอต่อคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้าน และทดลองให้นำไปใช้ด้วยการติดตราสินค้าใหม่ และบรรจุภัณฑ์แบบใหม่ ในการขายสินค้า

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส ตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่ายจังหวัดกำแพงเพชร ดำเนินการวิจัยโดยการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เครื่องมือที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวมรวบข้อมูลโดยมีเครื่องมือที่ใช้ ดังนี้

1. ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อการศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ชุมชน กลุ่มแม่บ้าน ตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

2. ผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่ม เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส ตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่ายจังหวัดกำแพงเพชร

3. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส ตำบลเขา คีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ดำเนินการวิจัยโดยการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูล และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยทำการวิเคราะห์และแปลผลเชิงปริมาณ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แสดงว่า ผู้บริโภคมีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แสดงว่า ผู้ผู้บริโภคมีความคิดเห็นในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แสดงว่า ผู้ผู้บริโภคมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แสดงว่า ผู้ผู้บริโภคมีความคิดเห็นในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แสดงว่า ผู้บริโภคมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า บรรจุภัณฑ์เดิมของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริสนั้น เป็นรูปแบบถุงพลาสติกอ่อนใส ขนาดใหญ่ ทำให้สินค้าขาดความสวยงาม แตกง่าย หกเลอะเทอะง่าย ไม่มีตราสินค้า ไม่มีจุดเด่นหรือสัญลักษณ์เป็นของตนเอง และในบางครั้งเพื่อประหยัดต้นทุนบรรจุภัณฑ์ เช่น รถที่เร่ขายกับข้าวตามชุมชน ลักษณะขายส่ง ให้แก่ผู้บริโภคที่คุ้นเคยซื้อประจำ จึงไม่ได้ติดตราสินค้า และจะใช้สีเมจิกเขียนบนถุงน้ำพริกให้ลูกค้ารับทราบ ทางกลุ่มจึงมีความต้องการปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ที่มีความแข็งแรงมากกว่าเดิม ขนาดเหมาะสมกับการบริโภค มีฝาปิดมิดชิด ไม่หกเลอะเทอะ เก็บรักษาได้นานขึ้น และมีตราสัญลักษณ์ที่เป็นรูปแบบของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส

ภาพที่ 1 ภาพบรรจุภัณฑ์เดิมของผลิตภัณฑ์น้ำพริกก่อนพัฒนา

2. ผลการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ กลุ่มแม่บ้านเขาคีริส อำเภอพรานกระต่ายจังหวัดกำแพงเพชร คณะผู้วิจัยได้เข้าไปร่วมสัมภาษณ์และ

ประชุมเชิงปฏิบัติการสนทนากลุ่มกับคณะกรรมการของกลุ่มแม่บ้านเขาคีรีส เพื่อศึกษารูปภาพ สี และรูปลักษณ์ที่จะสื่อถึงตราสินค้าของกลุ่มแม่บ้านเขาคีรีส และร่วมออกแบบผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม ส่วนบรรจุภัณฑ์ คณะผู้วิจัยได้นำเสนอกลุ่มแม่บ้านเขาคีริสให้เพิ่มบรรจุภัณฑ์แบบลักษณะกระปุกพลาสติก และขวดแก้ว เพื่อปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ของกลุ่ม ซึ่งจะเก็บรักษาได้ดีขึ้นและสามารถนำไปขายในช่องทางอื่นๆ ได้ จะต้องมีการปรับปรุงในส่วนอื่นๆ เพิ่มเติมขึ้นอีกมากเนื่องจากยังขาดข้อมูลที่มีความเป็นมาตรฐานการบรรจุลงในฉลาก ที่เอาไว้ติดกับบรรจุภัณฑ์ ให้สามารถตั้งราคาให้สูงขึ้นสำหรับตลาดกลุ่มใหม่ โดยกลุ่มแม่บ้านเขาคีริสได้เลือกกระปุกพลาสติก เพราะมีการลงทุนที่ถูกกว่าการใช้ขวดแก้ว เนื่องจากกลุ่มลูกค้าของน้ำพริกยังเป็นลักษณะการขายส่งกับกลุ่มเดิม จากนั้นจึงได้คำนวณขนาดของบรรจุภัณฑ์ ให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์และปรับเปลี่ยนจากบรรจุภัณฑ์เดิมเป็นบรรจุภัณฑ์ใหม่ที่เป็นกระปุกพลาสติกขึ้นรูป ฝาปิดมิดชิด ขนาดเหมาะสม และมีตราสัญลักษณ์ของกลุ่มเป็นรูปวงกลมกระต่ายสีชมพู ดังภาพที่ 2 - 4 แล้วเสนอต่อคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้าน และทดลองให้นำไปใช้ด้วยการติดตราสินค้าใหม่ และบรรจุภัณฑ์แบบใหม่ ในการขายสินค้า

ภาพที่ 2 ภาพบรรจุภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น ภาพที่ 3 ภาพตราสัญลักษณ์ที่พัฒนาขึ้น

ภาพที่ 4 ภาพฉลากแสดงข้อมูลบนบรรจุภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น

3. ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ บรรจุภัณฑ์มีเหมาะสมในการนำไปเป็นของฝาก และสินค้าเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการทำเป็นอาชีพเสริมรายได้ ($\overline{X}$ = 4.62) รองลงมาคือ บรรจุภัณฑ์สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีกและ สินค้ามีคุณค่าด้านประโยชน์ใช้สอย เช่นการนำบรรจุภัณฑ์มาใช้ซ้ำ ($\overline{X}$ = 4.58) ตามลำดับ

ประเด็นความพึงพอใจของผู้บริโภค	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. บรรจุภัณฑ์มีเหมาะสมในการนำไปเป็นของฝาก	4.62	0.57	มากที่สุด
2. สินค้าเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการทำเป็นอาชีพเสริมรายได้	4.62	0.58	มากที่สุด
3. บรรจุภัณฑ์สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก	4.58	1.32	มากที่สุด
4. สินค้ามีคุณค่าด้านประโยชน์ใช้สอย เช่นการนำบรรจุภัณฑ์มาใช้ซ้ำ	4.58	1.31	มากที่สุด
5. สินค้าสามารถยกระดับขึ้นเป็นสินค้าโอทอปได้	4.57	0.55	มากที่สุด
6. สินค้ามีคุณค่าด้านความต้องการซื้อเพิ่มหรือซื้อซ้ำ	4.54	0.59	มากที่สุด
7. สินค้ามีคุณค่าด้านความคุ้มค่า ราคาไม่แพง ขนาดเหมาะสมกับราคา	4.54	0.63	มากที่สุด
8. บรรจุภัณฑ์มีข้อความของตราสินค้าอ่านง่าย	4.50	0.58	มากที่สุด
9. สินค้ามีคุณค่าด้านประสบการณ์ให้เรียนรู้ต่อยอดในการทำงานของชุมชน	4.50	0.59	มากที่สุด
10. การพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์มีความสะดวกในการบริโภค	4.44	0.56	มาก
11. สินค้าทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจาก	4.42	0.57	มาก

ประเด็นความพึงพอใจของผู้บริโภค	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
การจำหน่าย			
12. สินค้ามีคุณค่าด้านความประทับใจในตราสินค้า	4.38	0.57	มาก
13. สินค้ามีความปลอดภัยในการรับประทาน	4.35	0.57	มาก
14. บรรจุภัณฑ์มีความสะดวกในการพกพา	4.32	0.56	มาก
15. การพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์มีเครื่องหมายการค้าที่เป็นเอกลักษณ์ (รูปกระต่าย)	4.31	0.58	มาก
16. สินค้ามีการสร้างมูลค่าเพิ่มทางด้านราคาให้สูงขึ้น	4.31	0.59	มาก
17. ตราสัญลักษณ์รูปกระต่ายสามารถสื่อถึงพื้นที่ที่ผลิตสินค้า	4.30	0.59	มาก
18. ฉลากบนตราบรรจุภัณฑ์มีการแสดงข้อมูลสินค้าชัดเจน	4.29	0.59	มาก
19. การพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์มีความสวยงาม	4.20	0.57	มาก
20. ขนาดบรรจุภัณฑ์เหมาะสมกับปริมาณสินค้า	4.00	0.67	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	**4.41**	**0.66**	**มาก**

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ กลุ่มแม่บ้านเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า บรรจุภัณฑ์น้ำพริกเดิมเป็นรูปแบบถุงพลาสติกใสอ่อนที่แตกง่าย หกเลอะเทอะง่าย ขนาดใหญ่ ไม่มีตราสัญลักษณ์เป็นของตนเอง จะใช้เมจิกเขียนบนน้ำพริกให้ลูกค้ารับทราบ ทางกลุ่มจึงมีความต้องการปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ที่มีความแข็งแรง มีฝาปิดมิดชิดมากกว่าเดิม ไม่หกเลอะเทอะ และมีตราสัญลักษณ์ที่เป็นรูปแบบของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เพ็ญศรี จันทร์อินทร์ (2564, หน้า 82) ที่ศึกษาการพัฒนาบรรจุภัณฑ์น้ำพริกมะแขว่นของกลุ่มแม่บ้านท่าช้าง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า บรรจุภัณฑ์เดิมของกลุ่มแม่บ้านแตกง่าย หกเลอะเทอะง่าย ไม่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของวรุณี เชาวน์สุขุม และอัจฉราวรรณ สุขเกิด (2564, หน้า 85) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ที่บรรจุภัณฑ์เดิมเป็นถุงพลาสติกใสใส่อาหาร ทำให้สินค้าขาดความสวยงาม ไม่มีจุดเด่น และสอดคล้องกับการศึกษาของ ธนพร สิทธิยศ (2561, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ไวน์สตรอว์เบอร์รี่สวนดอยแก้ว เชียงใหม่ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ไวน์สตรอว์เบอร์รี่สวนดอยแก้ว เชียงใหม่ ในภาพรวม คือ ผู้ประกอบการยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ มีตราสินค้าเป็นของตัวเอง แต่ยังไม่เป็นที่จดจำของตลาดและผู้บริโภค วัสดุที่ใช้ทำบรรจุภัณฑ์มีรูปแบบไม่เหมาะแก่การเป็นของฝาก รายละเอียดในฉลากมีไม่ครบตามมาตรฐานของป้ายฉลากสินค้า และยังสอดคล้องกับสุภาวดี พนัสอำพน และศรีสุดา ลีลาสุวัฒน์ (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าทางการเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐม พบว่า ศักยภาพของบรรจุภัณฑ์ไม่มีประสิทธิภาพในการปกป้องสิ่งสกปรก และอันตรายจากมดแมลงได้เป็นอย่างดี ไม่สามารถป้องกันการซึมผ่านของก๊าซและแบคทีเรียทำให้อาหารเหม็นหืนและอาหารเป็นพิษได้

2. การพัฒนาบรรจุภัณฑ์น้ำพริกของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชรได้ปรับเปลี่ยนจากบรรจุภัณฑ์เดิมเป็นบรรจุภัณฑ์ใหม่ที่เป็นกระปุกพลาสติกขึ้นรูปที่มีขนาดเหมาะสมสำหรับการบริโภค มีฝาปิดมิดชิด มีตราสัญลักษณ์รูปวงกลมมีรูปกระต่ายสีชมพูและแสดงรายละเอียดที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุภาพร อภิรัตนานุสรณ์ และกฤตภาส จินาภาค (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบรรจุภัณฑ์น้ำพริกพร้อมบริโภค พบว่าผู้บริโภคร้อยละ 72 มีความสนใจบรรจุภัณฑ์น้ำพริกที่สวยงาม สามารถบริโภคได้ครั้งเดียว (1 มื้อ) เพราะมีความสะดวกในการบริโภค บรรจุภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมหาซื้อได้ในตลาด สอดคล้องกับการศึกษาของกันย์ณิภัฐ สุวรรณอ่อน และคณะ (2563, หน้า 1911) ได้ทำการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์เครื่องแกง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเครื่องแกงปักษ์ใต้บ้านโคกม่วง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา พบว่า 1) ขนาดของสินค้าเป็นรูปทรงกสม ขนาดบรรจุ 100-150 กรัม ความกว้าง 7.5 ซม. ความสูง 4.0 ซม. 2) ด้านการเก็บรักษาคือ สามารถยืดอายุการเก็บรักษาของผลิตภัณฑ์ได้นาน 3) ด้านการตรวจสอบสินค้าภายในสามารถมองเห็นสินค้าได้อย่างชัดเจน 4) ด้านรูปแบบ เน้นความทันสมัย เรียบง่าย และสะดวกในการบริโภค 5) ด้านขนาด มีรูปแบบขนาดที่เหมาะสม และพกพาได้สะดวก และ 6) ด้านการใช้ประโยชน์ มีความคงทน และผลการออกแบบป้ายฉลากบรรจุภัณฑ์เครื่องแกงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเครื่องแกงปักษ์ใต้บ้านโคกม่วงอำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา พบว่า 1) ด้านรูปแบบ มีความสวยงาม ให้รายละเอียดของข้อมูลสินค้าได้ครบถ้วน เช่น ราคา วัตถุดิบ วิธีเก็บรักษา 2) ด้านรูปภาพและตัวอักษร มีความคมชัด สร้างความน่าจดจำ 3) ด้านตราสินค้า มีความโดดเด่น แสดงชื่อตราสินได้อย่างชัดเจน 4) ด้านความเป็นเอกลักษณ์ เน้นสีที่สว่าง สดใส ให้ความรู้สึกสดชื่น มีชีวิตชีวา สามารถสื่อถึง ผลิตภัณฑ์ เครื่องแกง และวัตถุดิบภายในได้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ดรุณี มูเก็ม (2560, หน้า 69) ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์น้ำพริกกุ้งเสียบ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปริง จังหวัดพังงา ผลการวิจัยระยะที่ 1 พบว่า ด้านรูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์เลือกใช้แบบที่ 1 รูปทรงสี่เหลี่ยม ขนาด 6 ออนซ์ การออกแบบ

กราฟิกบรรจุภัณฑ์เลือกรูปแบบที่ 3 และให้ออกแบบกราฟิกฝาเกลียว ล็อค 3 รูปแบบเพิ่มเติม ซึ่งเดิมใช้รูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์เป็นพลาสติกแบบทรงเตี้ย ขนาด 4 ออนซ์ และผลการประเมินประสิทธิภาพบรรจุภัณฑ์ ระยะที่ 2 ด้านการบรรจุและการปกป้องสินค้า พบว่าบรรจุภัณฑ์สามารถป้องกันการสัมผัสกับน้ำหรือความชื้นได้ และประสิทธิภาพด้านการอำนวยความสะดวกและการส่งเสริมการจัดจ้าหน่ายเลือกรูปแบบที่ 2 ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับในการใช้ภาพที่มีความสวยงามและข้อมูลสอดคล้องกับภาพลักษณ์สินค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณิดา ชินบุตร และคณะ (2559, หน้า 303) เรื่องการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์กล้วยตาก กรณีศึกษากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นบ้านหาดผาขน ในด้านผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ป้องกันการกระแทก มีประโยชน์ต่อผลิตภัณฑ์เพราะจะช่วยป้องกันให้ผลิตภัณฑ์ไม่เกิดความเสียหาย อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวัน จุลยา และรุ่งทิวา วงค์ไพศาลฤทธิ์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษากรรมวิธีการผลิตน้ำพริกแกงกะหรี่สำเร็จรูปและศึกษาถึงบรรจุภัณฑ์ของผลผลิตน้ำพริกแกงกะหรี่ และได้ทดสอบบรรจุภัณฑ์ออกเป็น 2 แบบคือ แบบใช้ขวดแก้วปิดสนิทและแบบถุงสุญญากาศ ทำให้พบว่าสามารถเก็บน้ำพริกแกงกะหรี่ได้นานขึ้น

3. ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์น้ำพริกที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ บรรจุภัณฑ์มีเหมาะสมในการนำไปเป็นของฝาก และสินค้าเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการทำเป็นอาชีพเสริมรายได้ รองลงมาคือ บรรจุภัณฑ์สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีกและสินค้ามีคุณค่าด้านประโยชน์ใช้สอย เช่น การนำบรรจุภัณฑ์มาใช้ซ้ำ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุภาวดี พนัสอำพน และศรีสุดา ลีลาสุวัฒน์ (2554, หน้า 306) พบว่าผู้บริโภคมีความพึงพอใจในรูปแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ทั้งด้านความสวยงามและประโชน์ใช้สอยสามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของสินค้าจังหวัดนครปฐม ยืดอายุสินค้าให้เก็บได้นานขึ้น ป้องกันการชำรุดเสียหาย สะดวกต่อการใช้งาน สร้างความมั่นใจใน

มาตรฐานคุณภาพสินค้า บรรจุภัณฑ์มีความสวยงามเหมาะจะซื้อเป็นของฝาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุฑามาศ ยิ้มวัฒนา และคณะ (2564, หน้า 1) เรื่อง การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าผลิตภัณฑ์กล้วยแปรรูป แขวงเมืองวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทองที่พบว่าการออกแบบบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าผลิตภัณฑ์ของกล้วยแปรรูป มีผลทำให้ผู้บริโภคสินค้าเกิดความมั่นใจในตัวสินค้ามากขึ้น ทั้งยังพบว่าผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าผลิตภัณฑ์กล้วยแปรรูปในระดับที่มาก สอดคล้องกับ ธนัท สมณคุปต์ และวสันต์ ชุณหวิจิตรา (2565, หน้า 216) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์มะม่วงน้ำดอกไม้ สวนมะม่วงธัญลักษณ์ของตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่มีต่อบรรจุภัณฑ์สวนมะม่วงธัญลักษณ์ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมการจำหน่าย และด้านความสะอาดและความปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐชยา ใจจูน (2557, บทคัดย่อ) เรื่อง ภาพลักษณ์ตราสินค้าและการรับรู้คุณค่าที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าภาพลักษณ์ตราสินค้า บ่งบอกถึงภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ ทำให้ผู้บริโภครับรู้และเข้าใจในเชิงบวกต่อทัศนคติของผู้บริโภค ซึ่งภาพลักษณ์ตราสินค้าประกอบไปด้วย เครื่องหมายของตราสินค้าและเครื่องหมายรับรองคุณภาพของผู้ผลิต และสอดคล้องกับกษมา สุรเดชา, อนุ ธัชยะพงษ์ และกันยา มั่นคง (2563, หน้า 219) การออกแบบตราสินค้าและพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์กล้วยอบเนย ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่สวรรค์หมู่ไทยศรีโยธิน หลังการออกแบบบรรจุภัณฑ์และตราสินค้า ส่งผลให้กลุ่มวิสาหกิจสามารถขายสินค้าได้หลากหลายกลุ่มมากขึ้น และสามารถนำไปขายได้ตามร้านขายของฝากได้ ด้วยรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ที่มีความสวยงาม ประกอบกับมีการระบุรายละเอียดในตราสินค้า ทำให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในกระบวนการผลิตมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ในการพัฒนาสินค้าควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปให้คำแนะนำในการพัฒนาสินค้าให้มีรูปแบบใหม่ที่ผู้บริโภคมีความสนใจ เพื่อกระตุ้นการตลาดให้มีรายได้เข้าสู่ขุมชนให้มากขึ้น

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้คำแนะนำในการทำบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม มีการห่อหุ้มที่ไม่หกเลอะเทอะง่าย และทำการจดลิขสิทธิ์สินค้ากับกรมทรัพย์สินทางปัญญา

3. กลุ่มแม่บ้านควรได้รับความรู้ด้านการทำบัญชี เพื่อจะได้สามารถขยายการผลิตได้มากขึ้น และควรรับรู้การคำนวณต้นทุนและรายได้ของสินค้า

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรส่งเสริมให้กลุ่มแม่บ้านสามารถนำสินค้าที่พัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ใหม่ไปทำการตลาดและนำเสนอในช่องทางอื่นที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและเพื่อเพิ่มจำนวนผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้คณะผู้วิจัยเน้นการออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้กับผลิตภัณฑ์น้ำพริกของกลุ่มแม่บ้าน แต่ควรดำเนินการเพิ่มดังนี้

1. ควรศึกษาแนวทางการผลิตสินค้าให้สามารถขอมาตรฐานอาหารและยา (อย.) และได้รับการรับรองเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคมากขึ้นและจะได้เพิ่มเติมในสลากของส่วนประกอบของน้ำพริกมีเลข อย.

บรรณานุกรม

กษมา สุรเดชา, อนุ ธัชยะพงษ์ และกันยา มั่นคง (2563) การออกแบบตราสินค้าและพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์กล้วยอบเนยของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่สวรรค์หมู่ไทยศรีโยธิน. **วารสารพิกุล, 18**(1), 219 - 237.

กันย์ณิภัฐ สุวรรณอ่อน, มณีรัตน์ รัตนพันธ์, จักรเกียรติ์ เมธานัย, ปทุมวรรณ ทองตราชู, ชุติมา ทัศโร, ประสิทธิ์ รัตนพันธ์ และ ธนัญญา ทองเชื้อ.

(2563). **การพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์เครื่องแกง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเครื่องแกงปักษ์ใต้บ้านโคกม่วงอำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ใน การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 11**. (หน้า 1900-1915). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ดรุณี มูเก็ม. (2560). การพัฒนารูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์น้ำพริกกุ้งเสียบ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปริง จังหวัดพังงา. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. 3**(2), 69-79.

ธนพร สิทธิยศ. (2561). **การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ไวน์สตรอว์เบอร์รี่ สวนดอยแก้วเชียงใหม่.** การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.

ธนัท สมณคุปต์ และวสันต์ ชุณหวิจิตรา. (2565). การพัฒนาบรรจุภัณฑ์มะม่วงน้ำดอกไม้ สวนมะม่วงธัญลักษณ์ของตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. **วารสารเกษตรพระจอมเกล้า 40**(2), 216-224.

ณัฐชยา ใจจูน. (2557). **ภาพลักษณ์ตราสินค้าและการรับรู้คุณค่าที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของผู้บริโภคในเขตรุงเทพมหานคร.** สารนิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพมหานคร.

พัฒนาชุมชนจังหวัดกำแพงเพชร (2564). **ข้อมูลพื้นฐานตำบลเขาคีริส อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร**. กำแพงเพชร.

พัฒน์กมล อ่อนสำลี. (2564). การปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนในสภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. **วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, 23**, 195-205.

เพ็ญศรี จันทร์อินทร์. (2564). การพัฒนาบรรจุภัณฑ์น้ำพริกมะแขว่นของกลุ่มแม่บ้านท่าช้าง จังหวัดกำแพงเพชร. **สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 27**(2), 82-90.

วรรณิดา ชินบุตร และคณะ. (2559). **การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์กล้วยตาก กรณีศึกษา: กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นบ้านหาดผาขน ในการประชุมวิชาการวิจัยและ**

นวัตกรรมสร้างสรรค์ ครั้งที่ 4 ประจำปี พ.ศ. 2560 (หน้า 303-310). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.

วรุณี เชาวน์สุขุม และอัจฉราวรรณ สุขเกิด. (2564). การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปทุมธานี. **วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์ 23**(2), 85-94.

วิภาวัน จุลยา และรุ่งทิวา วงค์ไพศาลฤทธิ์. (2550). **น้ำพริกแกงกะหรี่สำเร็จรูป.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). **ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580).** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566 – 2570.** เข้าถึงเมื่อ มกราคม 8, 2565. จาก https://www.nesdc.go.th/download/Plan13/

สิทธิ์ ธีรสรณ์. (2552). **เทคนิคการเขียนรายงานวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาพร อภิรัตนานุสรณ์ และกฤตภาส จินาภาค. (2556). **การพัฒนาบรรจุภัณฑ์น้ำพริกพร้อมบริโภค: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์.** สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.

สุภาวดี พนัสอำพน และศรีสุดา ลีลาสุวัฒน์. (2554). **การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าทางการเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐม. ในการประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปี 2554 "การพัฒนาอนาคตชนบทไทย : ฐานรากที่มั่นคงเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน".** วันที่ 27-29 มกราคม พ.ศ. 2554 (หน้า 336 – 341). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุทามาศ ยิ้มวัฒนา และคณะ. (2564). การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าผลิตภัณฑ์กล้วยแปรรูป แขวงเมืองวิเศษชัยชาญจังหวัดอ่างทอง. **วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, 23**(1), 1-12.